Nummer VN2024-002554
Directie rve economie

Gemeente Amsterdam

College van burgemeester en wethouders B&W

Voordracht voor de College vergadering van 26 maart 2024

Portefeuille: Lucht- en Zeehaven (incl. Schiphol) (41)

Agendapunt: B23

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met raadsinformatiebrief Ketenverantwoordelijkheid

Het college van burgemeester en wethouders besluit

In te stemmen met de raadsinformatiebrief waarin:

1. de doelstelling uit het coalitieakkoord inzake Ketenverantwoordelijkheid wordt afgedaan;
2. de toezegging een raadsinformatiebrief te sturen inzake Ketenverantwoordelijkheid (TA2023-001034) - gedaan in de commissievergadering FKD van 14 september 2023 - wordt afgedaan;
3. een toezegging aan raadslid Schmit uit de raadsvergadering van 12 oktober 2023 wordt afgedaan (TA2023-001234);
4. drie moties (TA2023-001160, TA2023-001162, TA2023-001161), die in raadsvergadering van 12 oktober 2023 zijn aangenomen, worden afgedaan.

Kernboodschap

In het Amsterdams Coalitieakkoord 2022-2026 staat: "We gaan ketenverantwoordelijkheid afdwingen bij bedrijven in de haven." In deze raadsinformatiebrief wordt uiteengezet hoe het Havenbedrijf invulling geeft aan ketenverantwoordelijkheid. Er zijn beperkingen in de manieren waarop ketenverantwoordelijkheid door het Havenbedrijf kan worden afgedwongen, maar daar legt de gemeente zich niet bij neer. Tevens worden in de brief drie moties afgedaan die oproepen om (1) de uitfasering van kolen in de haven te versnellen, (2) de schade die is aangericht aan de oorspronkelijke bewoners van het mijngebied Cesar in Colombia passend te compenseren en (3) de overslag van steenkool afkomstig uit Cesar zo snel mogelijk te stoppen.

Bestuurlijke achtergrond

Het onderwerp Ketenverantwoordelijkheid is een uitvloeisel van de Uitvoeringsprogramma Agenda Duurzaamheid van de gemeente Amsterdam (2015).

Ketenverantwoordelijkheid is expliciet opgenomen in het coalitieakkoord 2022 – 2026.

Bestuurlijke prioriteit

De doelstelling om Ketenverantwoordelijkheid af te dwingen is opgenomen in het Coalitieakkoord 2022 - 2026.

Wettelijke grondslag

Artikel 169, derde lid Gemeentewet
Zij geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.

Artikel 80 Afhandeling Motie

Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam

Onderbouwing besluit

Ad 1)
Goederen die de Amsterdamse haven passeren moeten een eerlijke en duurzame oorsprong hebben. Het college neemt niet alleen verantwoordelijkheid voor de omstandigheden in Amsterdam, maar ook voor zijn impact in de wereld. Daarom staat in het Amsterdams Coalitieakkoord 2022-2026 "We gaan ketenverantwoordelijkheid afdwingen bij bedrijven in de haven."[1]

Ketenverantwoordelijkheid is geen nieuw onderwerp voor het Havenbedrijf. In 2017 werd het opgenomen in het Strategisch Plan 2017-2021. Toch helpt het dat de gemeente hier mede op stuurt. Dat doen we door intensieve gesprekken te voeren met het Havenbedrijf, maar ook door samen op te trekken richting nationale en internationale partners en door gesprekken te voeren met de bedrijven die in de haven gevestigd zijn.

Er zijn beperkingen in de manieren waarop ketenverantwoordelijkheid kan worden afgedwongen, maar daar legt de gemeente zich niet bij neer. De gemeente pleit bij het Rijk en de Europese Unie voor wet- en regelgeving en voor openheid over bedrijven die slecht presteren bij het halen van de OESO-normen. Daarnaast roept het de energiebedrijven op Amsterdams grondgebied op om geen grondstoffen met een dubieuze herkomst in te kopen.

Ad 2)
Met de raadsinformatiebrief wordt de toezegging een brief te versturen inzake Ketenverantwoordelijkheid (commissievergadering FKD van 14 september 2023) afgedaan (TA2023-001034).

Ad 3)
In het eerste deel wordt ook de toezegging afgedaan uit de raadsvergadering FKD van 12 oktober 2023. Aan raadslid Schmidt is toegezegd uit te laten zoeken welke bedrijven niet aan de OESO-normen voldoen en daar de raad over te informeren (TA2023-001234). Navraag bij het Nationaal Contactpunt OESO en het ministerie van Buitenlandse Zaken leert ons dat de namen bedrijven die wel of niet aan de OESO-normen voldoen niet openbaar zijn.

Het college vindt dit geen goede zaak. Het is juist belangrijk om de lijst met bedrijven die zeggen de OESO-normen te onderschrijven en de onderzoeksresultaten naar de daadwerkelijk naleving van de OESO-richtlijnen door bedrijven openbaar te maken. Het college zal in een brief aan het ministerie van Buitenlandse Zaken hierop aandringen en hierover terug rapporteren aan de raad.

Ad 4)
In het tweede deel van de raadsinformatiebrief worden drie moties afgehandeld, die nauw aan het onderwerp ketenverantwoordelijkheid verwant zijn en die in uw vergadering van 12 oktober 2023 zijn aangenomen, te weten:

- Motie 557 van de leden Bakker, Veldhuyzen, Kabamba, Schmit en Ernsting inzake eerder dan 2030 stoppen met steenkool in de haven, waarin het college wordt verzocht:
  - om daar waar mogelijk tot versnelling te komen van het uitfaseren van kolen in de haven,
  - de gemeenteraad nog in 2023 over een eventueel nieuw tijdpad te informeren.

De uitfasering van de kolen loopt volgens schema en zal zeker voor het eind van 20230 zijn gerealiseerd.

- Motie 558 van de leden Bakker, Veldhuyzen, Kabamba en Ernsting inzake compensatie voor verdreven bewoners Cesar, waarin het college wordt verzocht:
  - om, idealiter in gezamenlijkheid met andere betrokken overheden zoals de gemeente Rotterdam en het Rijk, Europese bedrijven die zich voor de winning van kolen in Colombia schuldig hebben gemaakt aan mensenrechtenschendingen op te roepen om de schade gedaan aan de oorspronkelijke bewoners passend te compenseren.

De Colombiaanse stakeholders hebben met medewerking van Pax en SOMO een klacht ingediend bij het Nationaal Contactpunt (NCP) van de OESO in Den Haag. Het Havenbedrijf en de gemeente werken volledig mee met dit proces. De gemeente roept de Amsterdamse kolenterminals en andere betrokkenen op dit ook te doen. Navraag bij diverse betrokkenen leerde ons dat partijen eerst het oordeel van het NCP OESO af willen wachten. De gemeente Amsterdam en het Havenbedrijf zullen de ontwikkelingen volgen en de raad op de hoogte brengen van de beslissing van het NCP OESO.

- Motie 559 van de leden Bakker, Veldhuyzen, Schmit, Ernsting inzake Amsterdam bloedkolenvrij, waarin het college wordt verzocht:
  - zich in te spannen om de overslag en het gebruik van steenkool afkomstig uit Cesar (Colombia) zo snel mogelijk te laten stoppen;
  - hiertoe bedrijven in de haven en energiecentrales aan te spreken op hun ketenverantwoordelijkheid met het dringende verzoek om steenkool uit Cesar (Colombia) te boycotten.

Hoewel het Havenbedrijf het niet kan afdwingen, voert het wel gesprekken om deze doelstellingen te bereiken. De gemeente doet dit zelf ook. Daarnaast zal het college de op Amsterdams grondgebied gevestigde energiebedrijven vragen om de herkomst van hun grondstoffen te onderzoeken en te stoppen met de inkoop van grondstoffen waarbij mensrechten worden geschonden.

Het Havenbedrijf is gevraagd en bereid gevonden om over het onderwerp ketenverantwoordelijkheid een technische sessie te houden. Indien de raad dat wenst kan dat worden georganiseerd.

[1]Coalitieakkoord 2022-2026 - Gemeente Amsterdam , pag. 43.

Participatie

De raadsinformatiebrief is afgestemd met het Havenbedrijf Amsterdam.

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2024-014687	Advies (pdf)
AD2024-017319	B - 23 Getekende brief VN2024-002554.pdf (pdf)
AD2024-017340	B - 23 Lucht- en Zeehaven (incl. Schiphol) (41) 557.23 Motie Bakker cs inzake eerder dan 2030 stoppen met steenkool in de haven.pdf (pdf)
AD2024-017341	B - 23 Lucht- en Zeehaven (incl. Schiphol) (41) 558.23 Motie Bakker cs inzake compensatie voor verdreven bewoners Cesar.pdf (pdf)
AD2024-017342	B - 23 Lucht- en Zeehaven (incl. Schiphol) (41) 559.23 Motie Bakker cs inzake Amsterdam bloedkolenvrij.pdf (pdf)
AD2024-010349	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2024-014557	Raadsinformatiebrief-afdoening_toezegging_Ketenverantwoordelijkheid en moties Kolen uit Colombia_versie1903.docx (msw12)

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

Informatie niet beschikbaar

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten